

edebiyat

konu anlatan soru bankası

11

11. Sınıf Edebiyat Konu Anlatan Soru Bankası

Dikkat! Kitabın tamamı yüksek düzeyde görsel, sanatsal ve akademik işçilik ürünüdür.

Her hakkı **Tammat Yayıncılık ve Eğitim Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti'**ye aittir.

Lütfen tamamen ya da kısmen kopya etmeyiniz.

Kopya ediyorsanız sevmişsiniz, demektir.

O halde satın alın yenilerinin yazılmasına vesile olun.

genel yayın yönetmeni : Süleyman TOZLU

editör : Yunus SEVİNDİK

ISBN : 978-605-274-018-7

baskı : Aykut Basım Yayın Matbaacılık San.Tic.Ltd.Şti.

baskı tarihi : 2019

yayıncı sertifika no : 44353

Şenlikköy Mahallesi Cevizli Sokak No:16 D:6

Florya Bakırköy/İstanbul

t/ +90 212 424 00 64

bilgi@tammatyayincilik.com

www.tammatyayincilik.com

HAMLEDE 3 MAT nedir?

Hamle **1**

kuralı öğren

O hücrede anlatılması gereken kural ya da formülü içerir.

Hamle **2**

örneği incele

Verilen kuralı en iyi açıklayan örneği içerir.

Hamle **3**

bir de sen dene

Özel bir sıralama ile hazırlanmış sorularla öğrenilenlerin pekişmesi sağlanır.

edebiyat "3 hamlede mat" edilir mi?

de ne demek?

Bu kitaptaki hiçbir soru rastgele yazılmadı!
Bu sebeple "akıllı hamleler" adını verdiğimiz testleri dersten hemen sonra çözdüğünde varsa edebiyat dertlerini üç hamlede mat edebilirsiniz!

Tamam! bu iş oldu!
Tamam! bu iş oldu!

**Tamam,
bu iş oldu!**

Her ünitenin sonuna tüm üniteyi kapsayan, üniversite sınavlarında çıkması muhtemel sorulardan oluşan **ünite testleri** ile kitabımızı zenginleştirdik.

başka?

Hamle sorularının ardından, öğrenilen hamleleri bir arada kullanabilmek ve pekiştirmek için ara testler hazırladık.

$E = mc^2$

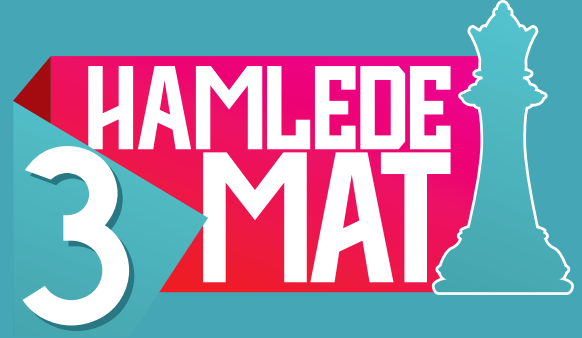

soruların mutfağında kim mi var?

Bu kitabın arkasında en alt seviyeden en üst seviyeye kadar farklı öğrenci grupları ile uzun yıllar çalışmış usta edebiyat hocaları vardır.

Ünite 1	GİRİŞ	
	Edebiyat ve Toplum İlişkisi/ Edebi Akımlar ve Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi	8
	Edebi Akımlar ve Edebiyatın Sanat Akımlarıyla İlişkisi	9
	Yazım Kuralları	14
	Noktalama İşaretleri	15
Ünite 2	HİKÂYE	
	Hikâyeye Giriş (Hikâye Türleri / Ögeleri)	30
	Bireyin İç Dünyasını Yansıtan Hikâyeler Millî–Dinî Duyarlılığı Yansıtan Hikâyeler / Toplumcu Gerçekçi Hikâyeler / Modern ve Postmodern Hikâyeler	32
	Cümlelerin Ögeleri	33
Ünite 3	ŞİİR	
	Tanzimat ve Servetifünun Edebiyatında Şiir	54
	Fecriyat Edebiyatında Şiir / Öz Şiir (Saf Şiir)	55
	Milli Edebiyat Döneminde Şiir ve Dönemin Bağımsız Sanatçıları	62
	Cumhuriyet Dönemi Hececi Şiiri / Türk Dünyası Edebiyatı Şiiri	63
Ünite 4	MAKALE	
	Makale Türünün Tarihsel Gelişimi	84
	Makalenin Bölümleri ve Yazarları	85

11

Ünite 5	SOHBET / FIKRA	
	Cumhuriyet Öncesi ve Sonrasında Sohbet	96
	Cumhuriyet Öncesi ve Sonrasında Fıkra	97
Ünite 6	ROMAN	
	Romanın Tanımı / Türleri / Öğeleri	110
	Millî ve Dinî Duyarlılıkları Yansıtan Roman / Toplumcu Gerçekçi Roman ..	111
	Bireyin İç Dünyasını (İç Gerçekliği) Esas Alan Roman	118
	Modern ve Postmodern Roman	119
	Anlatım Bozuklukları (Anlamsal Anlatım Bozuklukları).....	124
	Anlatım Bozuklukları (Yapısal Anlatım Bozuklukları).....	125
Ünite 7	TİYATRO	
	Tiyatro Türünün Özellikleri	146
	Dünya Edebiyatının Bazı Önemli Tiyatro Yazarları / Cumhuriyet Döneminde Türk Tiyatrosu	147
Ünite 8-9	ELEŞTİRİ - MÜLAKAT VE RÖPORTAJ	
	Eleştiri Türünün Tarihsel Gelişimi / Eleştiri Yazarları ve Eserleri	162
	Mülakat ve Röportaj Türünün Genel Özellikleri / Mülakat Yazarları ve Eserleri	163
	HAMLE 3 CEVAPLAR.....	175

Ustalara saygı

Neşe Atabey

“Kalite asla tesadüf değildir”

Faruk Kocaman

“Çalışkanlık, alışkanlık haline gelirse onu başarı takip eder. İnsan, hayallerine ve hedeflerine ulaşmasa da bu yolda çabalarken o kadar çok şey elde ediyor ki bunu zamanla anlıyor. Tecrübe, istediklerimizi elde edemediğimizde kazandıklarımızdır.”

Ahmet Kaya

“Bir bilgi bir soruyu,
bir soru bir insanı,
bir insan dünyayı değiştirir.
Gök kubbede hoş bir seda
olmak dileğiyle...”

İslam Çamlıbel

“Tercihlerimizdir
bizi başarılı kılan”

1. Ünite
GİRİŞ

EDEBİYAT VE TOPLUM İLİŞKİSİ/ EDEBİ
AKIMLAR VE EDEBİYATIN SANAT
AKIMLARIYLA İLİŞKİSİ

EDEBİ AKIMLAR VE EDEBİYATIN SANAT
AKIMLARIYLA İLİŞKİSİ

YAZIM KURALLARI

Noktalama İşaretleri

2. Ünite
Hikâye

hamle soruları

1

HAMLE-1

kuralı öğren!

EDEBİYAT VE TOPLUM İLİŞKİSİ

Edebiyat veya yazın; olay, düşünce, duygu ve hayalleri dil aracılığı ile estetik bir şekilde ifade etme sanatıdır. İnsan, toplumsal bir varlıktır. Bu yüzden edebiyatın konusu da insandır.

Edebi eserler, insanların buldukları toplumların değerlerine, özelliklerine, örf ve adetlerine, yaşayış biçimlerine göre şekillenir. Bu nedenle edebiyat, toplumun sanata yansımış hâlidir. Edebiyat toplumun aynasıdır. Toplumda yer alan her türlü konu, edebiyatın konusu olabilir. Edebi eser yazacak kişilerin buldukları toplumdan etkilenmemesi mümkün değildir. Edebiyat, toplumun sorunlarına kayıtsız kalamaz, onları göz ardı edemez.

EDEBİ AKIMLAR VE EDEBİYATIN SANAT AKIMLARIYLA İLİŞKİSİ

Akım, bazı sanat dallarıyla ilgili görüş ve anlayışı ifade eden sistemdir. Edebi akımlar bazen bir önceki edebî akıma tepki olarak doğmuş bazen de önceki akımın uzantısı olmuştur.

Meydana geliş sırasına göre edebî akımlar:

Klasisizm (Kuralcılık): "Tabiat" ve "gerçek" akıl yoluyla incelenmiştir. Gerçeğe benzerlik hâkimdir. Seçkin ve olgun insanlar ele alınır ve bunların dış görünüşleri değil ruh hâlleri incelenir. Çocuklar ve seçkin olmayanlar klasiklerin ilgi alanına girmez. Üslup açık, sade ve yapmacılıktan uzaktır. Yazar kendi kişiliğini, yani duygu, düşünce ve zaaflarını gizler. Anlatımda günlük konuşma dili değil; soylu bir dil kullanılır. "Sanat, sanat içindir." görüşü benimsenir. Şiir ve tiyatro türlerine önem verilir. Ahlaki bir amaç güdülür. Eserlerde din konusuna yer verilmemiştir.

Temsilcileri: Boileau (Şiir, eleştiri), La Fontaine (Fabl), Corneille (Trajedi), Racine (Trajedi), Moliere (Komedi), Montaigne (Deneme), Ahmet Vefik Paşa, Şinasi, Yusuf Kâmil Paşa.

Romantizm (Coşumculuk): Klasisizme tepki olarak doğmuştur. Fransız İhtilali'nin de etkisiyle ulusalcılık, eşitlik, adalet ve din kavramları geniş yer bulmuştur. Kahramanlar sıradan insanlardan ya da ulusal kahramanlardan seçilmiştir. Tabiata ve tabiat sevgisine geniş yer verilir. Fakat tabiat sadece fon olarak kullanılmıştır. Ak-kara çatışmasına, yani zıtlıklara (iyi-kötü, güzel-çirkin, hasta-sağlam) fazlasıyla yer verilir. Duygulara, hayallere, tutkulara büyük oranda yer verilir. Eserlerde tesadüf olaylar sık yer tutar. Tıp değil "karakter" esas alınır. Romantizme marâzilik (hastalıklı olma, hasta duygular) hâkimdir. Toplum için sanat, düşüncesi egemendir. Ağır ve süslü bir dil kullanılır. Yazar eserde kendi kişiliğini gizlemez. Romantik akımda özellikle şiir, tiyatro, deneme, gezi ve roman türleri çok gelişmiştir.

Temsilcileri: J.J. Rousseau, Shakespeare, Victor Hugo, Goethe, Schiller, Puşkin, Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Abdülhak Hamit, Mizancı Murat, Şemsettin Sâmî, Recaizade Mahmut Ekrem (şiirde), Aka Gündüz.

HAMLE-2

örneği incele!

Örnek:

(I) Bizim edebiyatımızda uzun bir süre hakimiyet kuran divan edebiyatının toplumsal sorunlara değinmesi ya da toplumsal değişimlere önyak olması söz konusu olmamıştır. (II) Çünkü özünde bireysel bir edebiyat olan ve sanatın kişisel olduğunu savunan bu edebiyat geleneği kendi toplumundan kopuktur. (III) Ancak Tanzimat edebiyatı ile birlikte edebiyatımızda toplum sorunlarının dile getirildiğini görürüz. (IV) Namık Kemal edebiyattaki bireyselliğe tepki göstermiş ve eserlerinde toplumsal konulara yönelmiştir, o dönem eserlerinde toplumsal bazı özelliklerin ve sorunların işlendiğini söyleyebiliriz. (V) Ancak Milli Edebiyat ile birlikte tekrar bireyselliğe dönmüştür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Parçada numaralanmış I, II, III ve IV. cümlelerde herhangi bir yanlışlık yoktur. Fakat V. cümlede verilen özellik Servetifünun edebiyatına aitken Milli Edebiyat özelliği olarak verilmesi yanlıştır.

Cevap: E

HAMLE-3

bir de sen dene!

Aşağıda verilen cümleleri doğru/ yanlış durumuna göre değerlendiriniz.

- Edebiyat düşüncelerin, duyguların ve hayallerin insanlara estetik bir zevk içerisinde aktarılması sanatıdır. ()
- Düşünceler, duygular ve hayaller insana ait özelliklerdir. ()
- İnsan toplumu oluşturan çekirdek bir yapı özelliği taşır. ()
- "Edebiyat ve toplum ilişkisi" sadece bugün değil yüzyıllardır güçlü bir bağ içerisindedir. ()
- Herhangi bir dönemde yazılmış edebî eseri incelediğinizde ait olduğu toplumun yaşam biçimi hakkında bizlere ipuçları sunar. ()
- Edebiyat diğer sanat dalları gibi bireyseldir. ()
- Toplumun her türlü özelliği edebiyata yansır. ()
- Toplumdan uzaklaşmış bir edebiyatın varlığı mümkün değildir. ()
- Aynı zamanda edebiyat toplumun ifadesidir, aynasıdır. ()
- Toplumsal bir işlevi ve sorumluluğu bulunmadığından edebiyat toplumun sorunlarını dile getirmek zorunda değildir. ()
- Toplumdaki değişimin günümüzde en önemli etkin öğelerinden biridir edebiyat. ()
- Bireysel olarak ele aldığımızda insanlarda yeni fikirler oluşturabilmenin de güçlü bir unsurudur. ()

HAMLE-1

kuralı öğren!

Realizm (Gerçekçilik): Romantizme tepki olarak doğmuştur. Romantizmin ahlakçı, duygusal ve hayali görüşleri reddedilir. Realistlere göre, sanat sanat içindir; ders vermek için değildir. Sanatçı eserde kişiliğini gizlemelidir. Duygularını olaya katmamalıdır. Realist eserler konusunu gerçek olaylardan alır. Gözleme çok fazla önem verilir. Olağanüstü olay ve kişilere yer verilmez. Kahramanlar çevreleriyle birlikte ele alınır.

Temsilcileri: Flaubert, Balzac, Stendhâl, Gogol, Dostoyevski, Tolstoy, Çehov, Recaizade Mahmut Ekrem (roman ve hikayede), Sami Paşazade Sezai, Nabizâde Nâzım, Halit Ziyâ Uşaklıgil, Refik Halit Karay, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Sait Faik Abasıyanık, Yaşar Kemal, Kemal Tahir, Tarık Buğra ve Halide Edip Adivar.

Natüralizm (Doğalcılık): Yazar ortaya attığı hipotezini eserin sonuna kadar kanıtlamaya çalışır. Realizme benzer özellikleri olmakla birlikte; soya çekime, tiyatrodaki kostüm ve dekora önem vermesiyle ondan ayrılır. Sanatçı, bilim adamı gibi tarafsız davranır ve seçilen kişileri yaşadıkları ortamın diliyle konuşturur. Toplumdaki çirkinlikler eserde yansıtılır. Fen bilimlerindeki deneyin edebiyata sokulması amaçlanır. Deneysel roman anlayışı gelişmiştir. Kişiyi yönlendiren iradesi değil, soya çekim özellikleri ve sosyal çevredir.

Temsilcileri: Emile Zola, Maupassant, John Steinbeck, Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Nabizade Nazım.

Parnasizm (Şiirde Gerçekçilik): Realizmin şiire adapte edilmiş şeklidir. Romantik şiire tepki olarak doğmuştur. "Sanat sanat içindir." ilkesine bağlı kalınmıştır. Ahenkten çok ritme önem verilmiştir. Romantizmde içli şiir ilkesi hâkimken parnasizmde saf şiir ilkesi hâkimdir. Nazım şekli olarak çoğunlukla sone kullanılır. Dış mekan tasvirine, dil güzelliğine ve kelime seçimine büyük önem verilir. Egzotik unsurlar şiire sokulmuştur. Eski Yunan ve Latin mitolojisine yeniden dönmüştür.

Temsilcileri: Banville, Gautier, Lisle, Jose Maria de Heredia, Yahya Kemal ve Tefvik Fikret.

Sembolizm (Simgecilik): Parnasizme tepki olarak doğmuştur. Sembolistler dış dünyanın anlatılmasından hoşlanmazlar. Şiirin biçimsel özellikleri önemsenmez, serbest şekiller ön plana çıkar. Kapalı, sembollü, mecazlı, istiareli bir anlatımı seçmişlerdir. Şairin amacı anlatmak değil, telkinde bulunmaktır. Şiirin gerçek manası okuyucunun anlayışına göre değişir.

Temsilcileri: Baudelaire, Verlaine, Valery, Rimbaud, Mallarme, Ahmet Haşim, Cenap Şahabettin, Ahmet Muhip Dıranas, Ahmet Hamdi Tanpınar.

Sürrealizm (Gerçeküstüçülük): Sürrealizme göre insan kapalı bir kutudur. Kendini keşfetmek için aklın, mantığın, gelenek ve göreneklerin etkisinden sıyrılmalıdır. Bilinçaltının serbest çağrışımlarla ifade edilmesini temel ilke olarak benimserler. Sürrealist şiirin yapısı, birbiriyle ilgisiz düşünce ve hayallerin çağrışımlarıyla ya da tesadüflerle bir araya gelmesinden oluşur. Bilinçaltının karanlık ve karmaşık dünyasını edebiyata yansıtmayı amaçlar.

Temsilcileri: Eluard, Aragon, Breton, Turgut Uyar, Edip Cansever, İlhan Berk, Ece Ayhan, Sezai Karakoç.

Empresyonizm (İzlenimcilik): Bu akıma bağlı sanatçılar tabiatı gerçekte olduğu gibi bütün ayrıntılarına bağlı kalarak değil ancak ondan edindikleri izlenimler ölçüsünde anlatırlar. İzlenimler sanatçıdan sanatçıya değişeceği için ortaya konan her sanat eseri onu meydana getirenin kişiliğini yansıtır.

Temsilcileri: Verlaine, Hopkins, Maria Rilke, Rimbaud, Ahmet Muhip Dıranas ve Cahit Sıtkı Tarancı.

HAMLE-2

örneği incele!

Örnek:

- I. Parnasizm, realizmin şiire uygulanan biçimidir.
- II. Klasisizm, dış dünyaya önem vererek karşıtıklardan yararlanır.
- III. Sembolizmde anlam kapalıdır.
- IV. Hüseyin Rahmi ve Nabizade Nazım natüralizme uygun yapıt vermişlerdir.
- V. Realist eserlerde gözleme önem verilir.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

Numaralanmış I, III, IV ve V. cümlelerde herhangi bir yanlışlık yoktur fakat II. cümlede verilen açıklama klasisizmle ilgili değil romantizmle ilgilidir.

Cevap: B

HAMLE-3

bir de sen dene!

Aşağıda verilen açıklamaların hangi edebî akıma ait olduğunu yanına yazınız.

1. Bu akımın temsilcileri determinizmi topluma ve insana uyguladılar. Bu akımda, toplum büyük bir laboratuvar, insan deney konusu, sanatçı da bilgin sayıldı. Bu akımın en önemli temsilcisi ve kurucusu Emile Zola'dır. ____
2. Şiirin temel amacı güzelliiktir. Bu yüzden duyguya değil, tabiat tasvirine, düşünceye, şekil ve söyleyiş mükemmelliğine önem verilmiştir. Kafiye ve ölçü çok önemsenmiştir. ____
3. Yazar, eserinde hayal ve duyguya önem vermiş, kişiliğini de saklamamıştır. Olaylar karşısında duygu ve düşüncelerini açıkça ifade etmiştir. Eserinde karşıtıklara yer vermiştir. ____
4. Yazar eserini yazarken kendisi bir kenara çekilir. Hissettiği heyecanı içinde saklar, okuyucuya hissettirmez. Sadece gördüklerini ortaya koyar. Yazar, gördüklerini belgelerle okuyucuya aktarma çabası içerisinde. ____

1. Gerek kölelik döneminde gerek feodal dönemde ve sonraki aşamalarda sanat ve edebiyatın gücüne inandıkları için bu gücü bağımlı kılmaya, sömürü ve baskı aracı hâline getirmeye kalkışanlar olmuştur. Ne var ki sanat ve edebiyat ürünleri her dönemde bağımlılığı reddederek kendi evrensel alanı içinde adalet ve barış taraftarı olmuş; karanlığı değil, aydınlığı seçmiş; çirkinliği değil, güzeli benimsemiş, acıyı değil, mutluluğu seçmiştir. İnsanlık adına gerçekleştirilmiş hareket ve değişimlere baktığımız vakit bunu apaçık görebiliriz. Söz-gelişi, Rönesans ve reformun gerçekleşmesinde sanatçıların büyük rol oynadığı yadsınamaz bir gerçek. Fransız Devrimi, sanatçıların eseridir diyebiliriz. Türkiye'nin Batı kültürüne, Batı uygarlığına yönelmesinde aydın, yazar ve şairlerin katkısı olmuştur.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyatın temel amacı toplumsal sorunlara çözüm üretmek, hâlka yol göstermektir.
B) Sanat ve edebiyat eserleri üzerinde toplumsal olayların etkisi yadsınamaz bir gerçektir.
C) Sanat ve edebiyat, kimseye bağımlı kalmadan toplumsal olayların oluşumunda etkili olmuştur.
D) Sanat ve edebiyat, kölelik döneminde eşitliği; Fransız Devrimi'nde çağdaşlığı topluma empoze etmiştir.
E) Edebiyat en etkili sanat dalı olduğundan toplumdaki bozulmalara, yabancılaşmalara karşı savaş verir.

2. – İhlamur verdi demin komşu... Bulaydık, şunu, bir...

– Sen otur, ben ararım...

– Olsa içerdik, iyidir...

Aha buldum, aramak istemez oğlum, gitme...

Ben de bir karnı geniş cezve geçirdim elime...

– Şimdi anlat bakalım, neydi senin hastalığın?

Nezle oldun sanırım, çünkü bu kış pek salgın.

– Mehmed Ağa'nın evi akmış. Onu aktarmak için

Dama çıktım, soğuk aldım, oluyor on beş gün.

Ne işin var kiremitlerde a sersem desene!

İhtiyarlık mı nedir, şaşkınlım oğlum bu sene.

Hadi aktarmayayım... Kim getirir ekmeğimi?

Oturup kör gibi, nâmerde el açmak iyi mi?

Bu parça edebi eserler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine doğrudan bir örnek olamaz?

- A) Edebiyatın sosyal hayatın içinde yer aldığına
B) Bir hayat görüşünden izler bulunabileceğine
C) Edebiyatın konusunun "insan" olduğuna
D) Halkın ürünü olan deyimlerden yararlanıldığına
E) Edebiyatın tarih bilimiyle olan ilişkisine

3. (I) Sanat eserleri, kısaca edebiyat eserleri aslında sosyal değildir. (II) Bir dönemin sanatla ilgili verimlerinin tamamıyla fikirleri, inançları, ihtiyaçları, eğilimleri arasında ilişkinin olmaması imkânsız gibidir. (III) Edebiyat ile toplum, toplum ile edebiyat karşılıklı olarak birbirlerini etkilerler. (IV) Esasen buna edebiyat ile toplumun karşılıklı etkilenmesi nazariyesi derler. (V) Hiçbir edebî eser yoktur ki belirli bir zamanın, belirli bir çevrenin ve belirli bir şahsiyetin verimi olmasın.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisi "edebiyat - toplum ilişkisi" ile ilgili yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Edebiyatçı bireysel ve soyut konuları işlerken bile onun duygularını şekillendiren toplumsal gelişmelerden ve kültürden; kullandığı dil, dikkatini çeken konular ve imgeler itibarıyla kopamaz. Hayat, hayal ve dil parçalarını bir kompozisyon hâline getirirken sanatçı yalnız mıdır, yoksa aklında nereden geldiğini hatırlamadığı sesler, sabit fikirler var mıdır? Anı, deneme ve soruşturmalardan bildiğimiz kadarıyla söylersek sanatçılarda onları çağırın bir ses oluyor. Toplumdan gelen bir çeşit çağır. İşin aslı sanatçı bunu kabul etmek zorunda değildir. Fakat istese de istemese de içinde bulunduğu koşullar, çok zaman, yazarı şekillendirir. Tabi bunu tespit etmek güç ama asla imkânsız değil. (...) Bu etkiyi sık kullandığımız bir kavramla adlandıracağız: "Zamanın ruhu". Her dönemin bir ruhu vardır ve bu, bir ırnak gibi bütünleşerek ilerler. Aslında gelenek de kabaca böylece ve toplumun tam ortasında oluşur.

Eliot'un tabiriyle söylersek "Hiçbir şair, hiçbir sanatçı, kendisinden sonrakilere iletmek istediği bütün bir dünya görüşünü tek başına veremez." Geleneğe eklenmeli ve toplumun içinde bir karşılık bulmalıdır.

Ayrıca her sanatçıda ortaklıklar bulunduğu göre dönem, zihni şekillendirerek edebiyatı etkiler.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Edebiyatın, toplumsal olaylardan etkilendiğini anlatmak için yazılmıştır.
B) Tanık gösterme tekniği kullanılmıştır.
C) Öznel ifadelerle yer verilmiştir.
D) Edebiyatın ve edebiyatçının topluma rol model olduğundan söz edilmiştir.
E) Benzetmeden yararlanılmıştır.

1. Edebi akımlar, yazar ve şairleri ortak değerleri etrafında bir araya getiren ve onların pek çok esere hayat vermelerine imkân hazırlayan birer edebiyat iklimidirler. Dolayısıyla edebiyat akımları, edebi eserden ayrı düşünülemezler. Hiç şüphesiz bütün bunların tamamı; yani edebi eser, edebiyat teorisi, edebiyat tenkidi ve edebi akım, edebiyat tarihi denilen bütünü oluştururlar. Aslında her edebiyat akımı, genel bir estetik ve sanat görüşü veya hareketinin bir parçası; daha doğrusu edebiyat sanatını ilgilendiren yönüdür. Bu sebeple bizim edebiyat akımı olarak bildiğimiz realizm, romantizm, parnasizm vb. akımları, sadece edebiyatla sınırlamak yanlıştır. Söz konusu akımlar, çoğu zaman güzel sanatların bütün kollarını (mimari, heykel, resim, musiki vb.) kapsarlar. Edebiyat akımlarının oluştuğu zeminde, çeşitli sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel hadiseler ve bu hadiseler ortamında oluşan felsefi, kültürel, estetik perspektifler vardır. Edebi akımları layıkıyla anlayabilmek için oluştukları siyasi, sosyal ve kültürel zemini; hayat felsefesini; Tanrı, tabiat ve varlık anlayışlarını bilmek gerekir. Zira edebi hadiseleri, içinde vücut bulduğu toplumun şartlarından, kültür değerlerinden, dünya görüşünden, edebi geleneğinden bağımsız olarak düşünmek ve izah etmek mümkün değildir.

Bu parçadan hareketle edebi akımlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Edebi akımlar; edebi eser, edebiyat teorisi, edebiyat tenkidi ile birlikte edebiyat tarihini oluşturur.
- B) Edebi akımlar; edebiyat, mimari, heykel, resim, musiki gibi güzel sanatların birçok kolunu etkilemiştir.
- C) Edebi akımlar; oluştukları siyasi, sosyal ve kültürel zemin bilinince tam anlamıyla anlaşılır.
- D) Edebiyat akımlarının her biri genel bir estetik ve sanat görüşü veya hareketinin bir parçasıdır.
- E) Edebi akımların oluşum sebebi, edebiyatçılar arasında birlik oluşturmak ve toplumsal sorunlara birlikte çözüm üretmektir.

2. Sanat ve edebiyat akımlarının ortaya çıkış zamanlarına göre doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sembolizm – realizm – romantizm – klasisizm – natüralizm – parnasizm
- B) Klasisizm – romantizm – realizm – parnasizm – natüralizm – sembolizm
- C) Romantizm – realizm – klasisizm – parnasizm – sembolizm – natüralizm
- D) Realizm – natüralizm – parnasizm – romantizm – klasisizm – sembolizm
- E) Romantizm – klasisizm – realizm – sembolizm – parnasizm – natüralizm

3. “Roman dediğin, bir uzun yol üzerinde dolaştırılan bir aynadır. Bir bakarsın göklerin maviliğini, bir bakarsın yolun irili ufaklı çukurlarında birikmiş çamuru görürsün. Sonra da kalkıp heybesinde bu aynayı taşıyanı ahlaksızlıkla mı suçlayacaksınız? Aynası çamuru gösteriyor diye aynaya kabahat bulmak olur mu? Böyle çamuru çukuru bulunan yola, daha doğrusu suyun akmasını, kokmasını, çamur ve çukurları meydana getirmesini önlemeyen temizlik müfettişine ...”

Bu paragrafta özellikleri ortaya konulan akım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klasisizm B) Romantizm C) Realizm
D) Parnasizm E) Natüralizm

- 4.

I.

XIX. yüzyılda Fransa’da ortaya çıkmış bir şiir akımıdır. Bu akım için şiirde gerçekçilik de denebilir. Adını Yunan mitolojisinde esin perilerinin yaşadığına inanılan bir dağdan alan dergide yazar şairler; ölçü, uyak, ses uyumu gibi öğelerle kurulan biçim mükemmelliğini önemsemiştir. Romantizme tepki olarak doğan bu akımda duygu ve hayalin yerini gerçekler alır, dış dünyanın betimlenmesi esastır.

II.

Küçük, muttarid, muhteriz darbeler

Kafeslerde, ramlarda pür ihtizaz

Olur dembedem nevhager, nağmesâz

Kafeslerde, ramlarda pür ihtizaz

Küçük, muttarid, muhteriz darbeler...

Sokaklarda seylâbeler ağlaşır,

Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;

Bulutlar karardıkça zerrata bir

Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir;

(muttarid: Tedüze; muhteriz: Çekingen; ram: Boyun eğen; ihtizaz: Titreşim; nevhager: Ağıt yakmak; nağmesâz: Şarkı söylemek; muhtazır: Can cekişen; seyl-âbe: sel suyu; zerrât: Zerrelere.)

Bu iki parça aşağıdaki sanat akımlarından hangisine ait bir açıklama ve örnek niteliği taşımaktadır?

- A) Parnasizm B) Sembolizm C) Fütürizm
D) Empresyonizm E) Ekspresyonizm

1. Bir edebi akımda yer alan sanatçılar, düşüncede, duyguda ya da biçimde bir ortaklığı paylaşırlar. Edebi akımın ortak duyuş, düşünüş ya da biçiminin orijinalitesi, yeniliği ve ilkliliği söz konusu olmalıdır. Akımı oluşturan üyelerin başlangıçta ortak bir amaç ve ülkü taşımaları zorunludur. Bir anlamda akım olarak ortaya çıkarken kendi içinde iç tutarlılığa sahip olan belirli gerekçeler üzerine oturması gerekir. Yapılmak istenen yenilikte ortak ama bilinçli bir yaklaşım şarttır. Rastlantıya dayalı birlik-telik, o sanatçıların yaptıklarını bir akım olarak tanımlamamıza yetmez. Ancak bir edebi akım içinde yer alan sanatçıların hepsinin şekilde ve muhtevada belirlenmiş, kesin, ortak kurallara bütün bütün bağlı kaldıkları düşüncesi ileri sürülemez. Bu durum, sanatın ve sanatçının tabiatına aykırıdır. Çünkü genelde bütün insanlar, özelde sanatçılar, kendi bireysel nitelikleri, özel ruhsal varlıkları ve zenginlikleriyle başlı başına bağımsız birer dünyadirlar. Bu bağlamda sanatçıları birtakım kalıp çerçeveler içinde değerlendiremeyiz. Ancak aynı akıma bağlı sanatçıları da özde ortak bir eğilim birliği vardır. Onlar, bu birlik düzleminde bireysel sanatçı kabiliyetlerini ürünleriyle ortaya koyarlar.

Bu parçada anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebi akımlar, içine doğdukları ortamın edebi, sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik ve tarihi şartlarıyla çift yönlü bir etkileşim içindedirler.
- B) Bir edebi akımda yer alan sanatçıların yaş bakımından birbirlerine yakınlıkları gibi biyolojik anlamda benzer özellikler taşımalarından çok sanatlarının ortak paydalarda buluşması önemlidir.
- C) Edebi akımların ortaya çıkışında düşünce ve yaşantı düzeyinde belirginlik kazanmış bir felsefi anlayışın, fikrin ya da ideolojinin temel ilkelerini ve umdelerini duygu ve sanat planında ifade etme ihtiyacı etkilidir.
- D) Bir akıma bağlı olan sanatçılar, bireysel sanatçı kabiliyetlerini ortaya koyarken akımın ortak amaç ve ülküsüne de uygun davranırlar.
- E) Edebi akımlar, dünya edebiyatlarında gerek milli gerek evrensel düzeyde yeni ve farklı edebi anlayışları, bu anlayışların belli bir süreç içinde uygulamaya konmasını simgelemektedir.

2. Aşağıdakilerin hangisi romantizm akımının temsilcilerinden biri değildir?

- A) Tolstoy B) Montaigne C) Puşkin
D) Victor Hugo E) Schiller

3. Aşağıdakilerden hangisinde klasisizm (kuralcılık) ile ilgili yanlış bilgi verilmiştir?

- A) Eser "dil", "anlatım" ve "şekil" de en olguya varmaya çalışmalıdır.
- B) Klasik bir eser "akıl" ve "sağduyu"ya dayanmalıdır.
- C) Şinasi'nin "Şair Evlenmesi"adlı komedisi, La Fontaine'den yaptığı çeviriler ve Ahmet Mithat Efendi'nin Moliere'den çevirileri, bu anlayışın ürünleri olarak sıralanabilir.
- D) Sanatta sıkı kuralların bulunması ve sanatçıların bunlara uyması gerektiğine inanan klasikler, "üç birlik" kuralının doğmasına neden olmuşlardır.
- E) Klasikler Eski Yunan ve Latin edebiyatını bilgi ve esin kaynağı olarak benimsemişlerdir.

4. I. Romantik şiir anlayışına karşı Fransa'da ortaya çıkmıştır.
II. Doğal güzelliğe ve dış görünüşe büyük önem verir.
III. Sanat sanat içindir ilkesi savunulmuştur, kafiye ve redife önem verilmiştir.
IV. Nesnelere dış görünüşüyle değil, bizde uyandırdığı izlenimlerle aktarılır.
V. Kelimeler seçilerek kullanılır, kelimelerin sıralayışı ve ahenği önemlidir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisi parnasizm ile ilgili yanlıştır?

- A) IV B) I C) II D) V E) III.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "romantizm" akımıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) Zıtlıkların uyumunu ilke olarak benimseyen romantikler hayatı güzel – çirkin, iyi – kötü... bütün yönleriyle vermeye çalışırlar.
- B) Edebiyat dilindeki kalıplaşmış kelimeler yerine, günlük konuşma dilini kullanmayı benimseyen romantikler, her sınıftan insanı da eserlerine konu olarak almışlardır.
- C) Bu akımda oyun türlerinden dram, edebiyat türlerinden de roman gelişmiştir.
- D) 1830'lu yıllarda klasisizme tepki olarak doğmuştur. Victor Hugo'nun "Hernani" adlı oyunuyla bir edebiyat akımı olarak başarıya ulaşmıştır.
- E) Yazarlar eserlerinde kişiliklerini gizlemişler, olaylar karşısında duygu ve görüşlerini gizlemişlerdir

1. Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden,
Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak,
Ve bir zaman bakacaksın semâya ağlayarak...

Sular sarardı... Yüzün perde perde solmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar güller;
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller,
Sular mı yandı? Neden tunca benziyor mermer?

Bu bir lisân-ı hafîdir ki ruha dolmakta,
Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta...

Bu şiirle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı yorumlamalara açık olması, anlam kapalılığı oluşturmuştur.
B) Tekrar, asonans ve aliterasyonlar müzikalite oluşumunu sağlamıştır.
C) Sembolizm akımının özelliklerini yansıtmaktadır.
D) Sözde soru cümleleri kullanılmış ve tecahülürarif sanatı yapılmıştır.
E) Toplumsal içerikli bir konu açık, sade, anlaşılır bir dille işlenmiştir.

2. (I) Natüralizmi, realizmden ayıran nokta onun deney yöntemi-ne de yer vermesidir. (II) Deney yöntemi, doğa olaylarında aynı nedenler, aynı koşullar altında aynı sonuçları doğurur düşüncesidir (Determinizm). (III) Natüralistler bu anlayışın tabiatta olduğu gibi insan yaşamı için de geçerli olduğunu savunmuşlardır. Bu yaklaşımla pozitif bilimlerle sanatı birleştirmeye çalışmışlardır. İnsanın fizyolojik özellikleri üzerinde durmuş; insanı irsiyet (soyaçekim) ve genetik özellikleriyle ele almışlardır. (IV) Ayrıca sosyal çevrenin insan üzerinde yaptığı etkileri de derinlemesine araştırmışlar, bir anlamda kendilerini bilim adamı, toplumu laboratuvar, insanı da deneme, inceleme aracı olarak ele almışlardır. (V) Toplumsal nedenleri bir yana bırakmışlar, yalnızca yaşananı "öznel" bir biçimde aktarmakla yetinmişlerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde natüralizm ile ilgili bir bilgi yanlış vardır?

- A) V B) IV C) II D) I E) III

3. - - - - akımının kurucusu olan Andre Breton bu akımı şöyle tanımlamıştır: "Bu akım; ister söz, ister yazı ile ya da başka bir yolla, düşüncenin gerçek işleyişini ortaya çıkarmak için başvurulan, içinden geldiği gibi yazma yöntemidir. Bu, aklın denetimi olmaksızın (rüyada olduğu gibi) her türlü estetik ve ahlak kaygısı dışında düşüncenin yazılısidir."

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki akımlardan hangisi getirilebilir?

- A) Klasisizm B) Sürrealizm
C) Sembolizm D) Dadaizm
E) Fütürizm

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi "realizm" akımıyla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?**

- A) Konu gerçekten alınır, olay ve kişiler yaşanan ve yaşayan kişilerin benzerleridir.
B) Kişilerin ruhi davranışlarını etkileyen onların kişiliklerini çizen çevre ve ortamın tanıtılmasına önem verilir.
C) Yazar his ve hayale kapılır, toplum gerçeklerini olduğu gibi yansıtmaz.
D) Betimlemeler yazarın gözüyle yapılmaz, kahramanın gözüyle yapılır.
E) Sanat için sanat görüşünü savunurlar, hikâye ve romanda uygulanır.

5. I. Nesneleri olduğu gibi anlatmak mümkün değildir, nesneler değişerek anlatılabilir.
II. Anlatımda sözlerin sözlük anlamından bıkan sembolistler mecaz anlamı yaşatmaya çalışırlar.
III. Şiirde anlam açıklığından kaçınıldı, sanat için sanat anlayışına bağlılardır.
IV. Şiir hissedilmek için değil, anlaşılmaq içindir; şiirde her şeyden önce musiki ilkesini savundular.
V. Şiirde alaca karanlık üzüntü ve ay ışığı, gün doğumu, gün batımı gibi belli belirsiz varlık görüntülerini yansıtır.

Numaralanmış cümlelerden hangisi "sembolizm"le ilgili yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

hamle soruları

3

HAMLE - 1

kuralı öğren!

YAZIM KURALLARI

1. Büyük Harflerin Kullanımı

Cümlelerin ilk harfi büyük olur. Özel adların baş harfi büyük yazılır. Nokta(.), iki nokta (:), ünlem (!), üç nokta (...) ve soru (?) işaretleri ile biten bir cümleyi izleyen cümle niteliğindeki söz gruplarının ilk harfi büyük yazılır. Bağlaç ve soru ekleri dışındaki yazı başlıklarının her sözcüğünün ilk harfi büyük olur.

2. Yer-Yön Adlarının Yazımı

Yön adlarında kullanılan batı, doğu, güney, kuzey, aşağı, orta, yukarı, iç vb. kelimeler yer isimlerinden önce geliyorsa büyük harfle; tek başına veya yer isimlerinden sonra geliyorsa küçük harfle başlar.

3. Ay ve Gün Adlarının Yazımı

Ay ve gün adları küçük harfle yazılır. Belli bir tarih bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. Tarihlerden sonra gelen ekler kesme işareti ile ayrılır.

4. Güneş, Ay ve Gezegen Adlarının Yazımı

Gezegenler, burçlar, gökcisimleri evrende tek varlıklar oldukları için büyük harfle yazılır.

5. Kısaltmaların Yazımı

Kurum, kuruluş adlarının kısaltmalarında ayrı yazılan her sözcüğün yerine bir büyük harf konur. Bu tür kısaltmaların sonuna da arasına da nokta konmaz. Makam, san, özel ad göstermeyen sözcüklerin kısaltmaları küçük harfle yazılır. Özel ad ile ilgili kısaltmalarda kelimenin birkaç harfi alınırsa yalnız birinci harfi büyük yazılır.

6. Sayıların Yazımı

Sayılar, genel olarak rakamla gösterilir ancak kimi durumlarda yazı ile yazılır. Yazıya geçirilmiş sayıların her rakamı ve basamağını gösteren sözcük ayrı yazılır. Rakamla yazılmış sayıya getirilen ekler kesme işareti ile ayrılır. Sert sessiz benzeşmesi kuralına dikkat edilir.

7. İki kelimelerin Yazımı

İki kelimeli oluşturulan sözcükler ayrı yazılır ve aralarına hiçbir noktalama işareti konmaz.

8. Pekiktirmeli Sözcüklerin Yazımı

Türkçede pekiktirmeli sıfat ya da zarflar (belirteçler), ilk heceleri getirilen m, p, r, s ünsüzleriyle yapılır, bitişik yazılır.

9. Birleşik Fiillerin Yazımı

Yardımcı fiillerle yapılan birleşik fiiller ses düşmesi veya türemesi olursa bitişik, diğer hâllerde ayrı yazılır. (a, e, ı, i, u, ü) ile yapılan kurallı birleşik fiiller bitişik yazılır.

10. "-ki" Ekinin Yazımı

Türkçede üç türlü "-ki" vardır. ♦ Sıfat yapan "-ki" ile ilgi zamiri olan "-ki", bitişik yazılır. ♦ İlgili zamiri olan "-ki" büyük ünlü uyumuna uymaz. ♦ Bağlaç olan "ki" ayrı yazılır. "Halbuki, mademki, oysaki" gibi bağlaçlarda bitişik yazılır.

11. "-de" Ekinin ve "de" Sözcüğünün Yazımı

Türkçede üç tür "de" vardır: *Hal eki olan "-de", sözcüklere bitişik yazılır. Ünlü uyumuna göre değişir. Özel isimlerden sonra kesme işareti ile ayrılır. *Yapım eki olan "-de", sözcüklere bitişik yazılır ve kelimenin anlamını değiştirerek yepyeni bir kelime oluşturur. *Bağlaç olan "de" tek başına bir sözcüktür. Ayrı yazılır. Ünlü uyumuna uyar. Kesme işareti ile ayrılmaz. Ünsüz benzeşmesine uğramaz.

HAMLE - 2

örneği incele!

Örnek:

Aşağıdakilerin hangisinde "-ki"nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- Evdeki her şey yolundaydı.
- Benim ki bozuk senin kalemini alabilir miyim?
- Oysaki bunu sen de istiyordun.
- Ankara'daki gürültü hiç çekilmiyor.
- Mademki kitabı vermeyecektin söyleseydin bari.

Çözüm:

A, C, D ve E seçeneklerinde "-ki" doğru yazılmıştır fakat B seçeneğinde kullanılan "-ki" ilgi ekidir ve birleşik yazılmalıdır

Cevap: B

HAMLE - 3

bir de sen dene!

Aşağıda verilen cümlelerde yazım yanlışları yapılanları yanına işaretleyiniz.

- Babam 40. yaş gününü de iki gün önce kutladı.
- Ligteki 38'nci golünü de bu maçta attı.
- Ölümünün 27'inci yılında saygıyla anıldı.
- 53'ncü İzmir Fuarı 22 Ağustos 2001 tarihinde başlıyor.
- 5'inci şiir kitabını da önümüzdeki hafta piyasaya çıkarıyor.
- Aral gölü, dünyanın en derin göllerinden biridir.
- Haymana Ovası, Ankara ile Konya arasındadır.
- Yunanistan'la aramızdaki sınır Meriç Nehridir.
- Türkiye'nin en büyük gölü Van Gölü'dür.
- Erciyes dağı, Kayseri il sınırları içinde yer almaktadır.

HAMLE-1

kuralı öğren!

NOKTALAMA İŞARETLERİ

1. Nokta (.)

Bitmiş cümlelerin sonuna veya cümle değeri taşıyan sözcüklerin sonuna konur. Kısaltılmış sözcüklerin sonuna konur. Bölümleri numaralamak için satır başlarına konan büyük harf ve rakamlardan sonra kullanılır. Tarihlerde gün, ay, yıl rakamlarını ayırır.

2. Virgül (,)

Cümledeki eş görevli sözcüklerin, söz öbeklerinin ve sıralı cümlelerin arasına konur. Yüklemden uzakta kalmış öznenin sonuna konur. Cümledeki ara sözün başına ve sonuna konur. Başkasından aktarılan cümleler tırnak içinde belirtilir. Tırnak içinde belirtilmemişse cümlelerin bitiminde virgül kullanılır ve söze devam edilir.

3. Noktalı virgül (;)

Biçimce ayrı, anlamca birbirine bağlı cümlelerin arasına konur. Virgülle ayrılmış bölümleri gruplar. Cümlede virgülle önlenemeyecek anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

4. İki nokta (:)

Bir cümleden sonra örnek verileceği ve açıklama yapılacağı zaman kullanılır. Bir yerden veya bir kimseden olduğu gibi aktarılan bir sözü belirtmek için, aktarılan sözlerden önce konur. Konuşmalardan önce kullanılır.

5. Üç Nokta (...)

Çeşitli sebepler yüzünden tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur. Yazı içinde açıklanmak istenmeyen adlar, sözcükler yerine konur. Hatırlanmayan bilgiler yerine kullanılır. Alıntılarının baş tarafından çıkarılmış sözlerin yerine kullanılır.

6. Soru İşareti (?)

İçinde soru anlamı bulunan cümlelerin sonuna konur. Soru işareti parantez (?) içerisinde belirtilirse alay veya net olmama anlamıyla kullanılır. Sözde soru cümlelerinin sonuna konur.

7. Ünlem İşareti (!)

İçinde ünlem sözcüğü bulunan cümlelerden sonra kullanılır. Şaşma, acıma, kızma gibi derin, sarsıcı, dokunaklı duygular anlatan cümlelerin sonuna konur. Bir sözün tam tersini kastetmek için, o kavramla alay edildiğini, o kavramın küçümsendiğini göstermek için parantez içinde kullanılır.

8. Kısa Çizgi (-)

Satır sonuna sığmayan sözcükleri birleştirmek için kullanılır. Karşıt kavramlar arasına -eğer bir ikileme oluşturmamışlarsa- konur. Ara sözlerin başına ve sonuna konur.

9. Tırnak İşareti (" ")

Başkalarının yazılarından, sözlerinden olduğu gibi aktarılanların başına ve sonuna konur. Özellikle belirtilmek istenen bir terim, bir sözcük, tırnak içinde gösterilir. Eser adlarının, yazı başlıklarının başına ve sonuna konur.

10. Parantez () (Ayaç)

Cümlede geçen sözcük veya söz öbeklerinin açıklamalarında kullanılır. Bir sözcüğün eş anlamlısı, yanına parantezle yazılabilir. Yabancı sözcüklerin okunuşu parantez içinde verilir.

11. Kesme İşareti (')

Özel isimlere getirilen çekim ekleri ayırmada kullanılır. Sayılara getirilen ekleri ayırmada kullanılır. Kısaltmalardan sonra gelen ekleri ayırmada kullanılır. Türlü nedenlerle ünlü düşmesini göstermek için kullanılır. Yazılışları birbirine yakın olan sözcüklerde anlam karışıklığını engellemek için kullanılır.

HAMLE-2

örneği incele!

Örnek:

(I) Hayatın küçük bir dilimine bakıp tamamı hakkında karar vermekten kaçının. (II) Çünkü gelişme hâlinde olmak tehlikelidir ve insanı huzursuz yapar. (III) Karar verdiniz mi akıl düşünmeyi, dolayısıyla gelişmeyi durdurur. (IV) Netice itibarıyla akıl, insanı daima karara zorlar. (V) Karar, aklın durması hâlidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir noktalama yanlışlığı yapılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Çözüm:

I, II, III ve IV. cümlelerde herhangi bir noktalama yanlışlığı yoktur fakat V. cümlede öznenin sonuna virgül kullanmak gerektiği hâlde noktalı virgül kullanılması yanlıştır

Cevap: E

HAMLE-3

bir de sen dene!

Aşağıda verilen cümlelerde noktalama yanlış yapılanları yanına işaretleyiniz.

1. Bilmiyorum, gece yarısı eğlencesi bu mu?
2. Nasıl kor, bir güzel gözyaşı döktü mü insana?
3. Mehtapsız gecelere emanet etmem doğru mu?
4. Alır vurur yere, bir hüznün çöktü mü zamana?
5. Herhangi bir çalışmada daha fazla verim almak için bulunan tedbirler, insanoğlunun çok eski bir keşfidir!
6. Metotlu çalışmanın belirli disiplinlerle sistematize edilmesi, bilim felsefesinin ilgi alanına girer...
7. Yüksek verimin alındığı yollar ve usuller, metot kavramının temel işlevini gösterir.
8. Bazı kaynaklar, metodun edebi metinlerde nasıl uygulanacağı araştırmacıya bırakmıştır.

1. (I) Edebiyat Akımlarının teşekkül ettiği zeminde, çeşitli sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel hadiseler ve bu hadiseler ortamında teşekkül eden felsefi, kültürel, estetik perspektifler vardır. (II) Edebi akımları layıkıyla anlayabilmek için oluştukları ortamın siyasi, sosyal ve kültürel zeminini; hayat felsefesini; Tanrı, tabiat ve varlık anlayışlarını bilmek; konuya edebiyat-toplum ilişkisi için de yaklaşmak gerekir. (III) Zira edebi hadiseleri, içinde vücut bulduğu toplumun şartlarından, kültürel değerlerinden, dünya görüşünden, edebi geleneğinden bağımsız olarak düşünmek ve izahetmek mümkün değildir. (IV) Her edebi akım, kendinden öncekine göre yeni bir kültürel, felsefi ve estetik perspektife sahiptir ancak bunu, geleneğin büsbütün reddi olarak görmemek gerekir. (V) Unutulmamalıdır ki her yeni edebi akım, geleneğin yeni değerlerle zenginleştirilmesine hizmet eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki yazım yanlışlarının gerekçesi aşağıdakilerin hangisinde yanlış açıklanmıştır?

- A) I. – Büyük harflerin yazımı
B) II. – “de” bağlacının/ekinin yazımı
C) III. – Yardımcı eylemle kurulan birleşik eylemlerin yazımı
D) IV. – Pekiştirmeli sözcüklerin yazımı
E) V. – “ki” bağlacının/ekinin yazımı

2. (I) Bundan 10 yıl kadar önce, yaklaşık 21 yıl aradan sonra tekrar gördüğüm Bodrum'da dağ-ıtaşı, düzlüğü-yamacı, sahili-yol boyunu göz alabildiğine kaplamış olan beyaz boyalı insan yapısı çirkinlik karşısında dehşet ve hiddete kapılmışım. (II) Bugün ise yıllarca iyi para ediyor diye arazilerini, zeytinliklerini, tarlalarını, bahçelerini kooperatiflere, otel sahiplerine satanların şimdilerde çevreci gözüküp doğayı kurtarma becerileri timsah gözyaşlarını hatırlatıyor. (III) Kurul'un Dıngıl bükü ile Demir mevkii arası için yapılmış olan müracaatı fırsat bilip Ilıcabük'e kadar olan alanı sit kapsamı içine alıvermesi de öyle. (IV) Darısı diğer kıyılarımızın, ovalarımızın, meralarımızın ve yaylalarımızın başına. (V) Tabi söylediklerimizin bir temenniden daha öteye gitmesi ümidiyle.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde özel isimlerin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal konseyinin bir koludur. UNESCO sembolik bir kelimedir. Türkçe manası, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü"dür. Birleşmiş Milletler Beratının uluslararası işbirliğiyle ilgili 9. bölüm 57. maddesi uyarınca kurulmuş "Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı"nın (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) kısaltılmış ismi. 14 Aralık 1946'da kurulmuştur. Teşkilat çalışmaları hakkında BM'ye rapor verir ve buradan teknik yardım görür. Ancak kendi organları, bütçesi ve diğer statüleri bakımından tamamen bağımsızdır. Bütün BM üyeleri devletler aynı zamanda UNESCO'nun da üyesi olabilirler

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili bir yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Sayıların yazımı
B) Yön adlarının yazımı
C) Kısaltmaların yazımı
D) Bağlaç olan “de”nin yazımı
E) Kurum kuruluş adlarının yazımı

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Edebiyatçının toplumdaki önemini ve anlamını, onun hayatı bağlılığı ve hayatı sevmesi ile özdeşleştiren Fuat Köprülü'ye göre edebiyatçı, herkesi severek kişilere iyi ve güzel duygular aşılayabilir.
B) Tanzimat edebiyatı eserlerinde bir yandan toplumdaki aksaklıklar dile getirilirken diğer yandan batı hayranlığı daha belirgin bir hâl almıştır.
C) Lale Devri olarak adlandırılan dönemin ünlü şairlerinden Nedim, yaşadığı devrin kompozisyonunu en çıplak ve edebi değer taşıyacak bir biçimde çizer.
D) Türk edebiyatının tarihsel süreci içerisinde görülen değişme ve gelişmelere bakıldığında, edebiyatın toplumsal hayatı belirlemede önemli bir role sahip olduğu görülmektedir.
E) Batı ve Doğu'nun birbirine zıt dünyaları arasında kalan hâlinin yaşayış biçimi edebiyatımızda işlenen bir konu olmuştur; örneğin, Yakup Kadri, Kıralık Konak'ta bir ailenin yok oluşu etrafında ülkede yaşanan sosyal ve siyasal değişiklikleri aktarmıştır.

1. Aşağıdaki metin, Victor Hugo'nun romantizmin özelliklerini yansıtan Sefiller adlı romanından alınmıştır.

"Adam üç adım atıp masanın üzerindeki lambaya yaklaştı.

— Vay canına, bu mümkün değil. Duymadınız mı? Ben bir kürek mahkumuyum. Ağır hapis cezası aldım. İşte kimliğim. Görduğünüz gibi, sarı. Gittiğim her yerden kovulmamı sağlıyor. Okumak ister misiniz? Okumayı zindanda öğrendim. Orada gitmek isteyenler için bir okul var. Bakın üzerinde ne yazıyor: Jean Valjean, serbest bırakılmış kürek mahkûmu. On dokuz yıl zindanda kalmış. Bu şahıs çok tehlikelidir. İşte hepsi bu. Herkes beni kapı dışarı etti. Siz beni kabul ediyor musunuz? Burası han mı? Bana yiyecek bir şeyler ve yatacak bir yer verir misiniz? Ahırınız var mı?

— Madam Magloire, yüklükteki yatağa temiz çarşaf koyun, dedi piskopos Beinvenu."

Bu parçada aşağıdaki kuralların hangisine uyulmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yardımcı eylemle kurulan birleşik eylemlerde ses olayı varsa bitişik, yoksa ayrı yazılır.
- B) Özel isimlere gelen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
- C) "mi" soru edatı kendisinden önce veya sonra gelen sözcüklerden ayrı, kendinden sonra gelen eke bitişik yazılır.
- D) Kitap, dergi, gazete adları büyük harfle yazılır.
- E) Özel isimlerle birlikte kullanılan unvan sözcükleri büyük harfle yazılır.

2. Ömer Seyfettin, Genç Kalemler Dergisi'nin birinci

I

Sayısına yazdığı "Yeni lisan" başlıklı başmakalede

II

III

Osmanlıca'nın Türkçe demek olmadığını şu sözlerle

IV

ifade eder: "Osmanlılık bir devlettir. Asla bir millet değildir. Osmanlılık bir millet olmayınca tabii 'Osmanlıca' diye bir Lisan da olamaz."

V

Bu parçada geçen numaralanmış sözlerin hangisinin yazımı doğrudur?

- A) IV
- B) III
- C) II
- D) V
- E) I

3. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Seni bilmem ama ben kararlıyım
Şu garip sevdadan cayalım gitsin
- B) Bursada eski bir cami avlusu
Küçük şadırvanda şakırdayan su
- C) Sarı yeşil ve mavi fanuslar içiçedir
Ve hepsinin içinde kıpkızıl bir portakal
- D) Madem ki bahtımız böyle istiyor
Kaderin emrine uyalım gitsin
- E) Farzet ki bir rüya gördük ikimiz
Gerçekte bu hissi tanımadık biz

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımında yanlışı yaşanmıştır?

- A) Şiirde iyi veya kötü konular değil sadece iyi ve kötü şairler vardır; kaldı ki her şey konudur, her şey sanatla ilgilidir, her şeyin şiire girmek hakkıdır.
- B) Tarih, yazılı belgelerle meydana getirildiği gibi bugünkü roman da anlatılmış veya tabiattan çıkartılmış belgelerle vücuda getirilmektedir.
- C) Bir sanatçının orjinalliği, "büyük şeyler"de değil, önce "küçük şeyler"de görülür; şaheserler, basit konular üzerindeki ayrıntılardan meydana gelmiştir.
- D) Şairin ödevi, gerçekten olan şeyi değil, tersine, olabilir olan şeyi, yani ihtimal veya zorunluluk yasalarına göre mümkün olan şeyi anlatmaktır.
- E) Elini eteğini toplumdan çekip fildişi kulesinde kozasını ören sanatçı tipi, pencereden gözlediği komşu kızı için sararıp solan platonik âşık tipi kadar modası geçmiş bir yaratıktır.

5. Okumak ve yazmaktan başka uğraşının olmadığı, herkezin birbirini tanıdığı, sokakta herkesin selamlaşp ayak üstü sohbe giriştiği, evlerin kapısının kilitlemediği; ölümlerde hep birlikte ağlanan, sevinçler de hep birlikte coşulan bir mahâlde, orada doğup, orada büyüüp, orada yaşlanıp ölmek isterdi.

Bu parçada kaç yerde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 8

1. Edebiyatın toplumla ilişkisi bahsinde sıkça kullanılan benzetmelerden biri aynadır. Romandan ve gerçeklikten söz açıldığında çok zaman Stendhâl'in Kırmızı ve Siyah'ında geçen meşhur cümle anılır: () Roman, uzun bir yol boyunca dolaştırılan aynadır () Bilindiği gibi aynanın biri aydınlık ve diğeri karanlık iki yüzü vardır. Aydınlık olan ön tarafında suretimize bakıp kendimize çekidüzen veririz () arkaya, sağa, sola bakıp yansımaları izleriz. Bir de arka tarafı vardır aynanın; duvara yaslı duran () kimsenin dikkat etmediği yüz. Bildiğiniz gibi oranın adı "sır"dır.

Aşağıdakilerin hangisi yay ayrıca belirtilen yerlerin herhangi birinde kullanılmaz?

- A) Nokta B) Ünlem C) Virgül
D) Noktalı virgül E) Tırnak işareti

2. Sanatçının () eserini üretirken toplumsal gerçeklikten bağımsız hareket etmesi düşünülemez () Sanatçı () ait olduğu toplumun kültür kodlarını taşıdığından edebiyat () içinde doğduğu sosyal yapının tanıdığı durumundadır () toplum sorunlarını dile getirir ve toplumsal değişime etkide bulunur.

Bu parçada yay ayrıca belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (:) (:) (,) (:)
B) (:) (:) (,) (,) (.)
C) (,) (.) (,) (,) (:)
D) (:) (,) (,) (,) (.)
E) (,) (:) (:) (,) (.)

3. Klasisizm (I) akımına uygun yazılan eserlerin dil ve anlatımında mükemmellik amaçlanır; açıklık (II) yalınlık (III) duruluk önemsenir; kaba (IV) çirkin sözlere yer verilmez; sanatçı (V) eserde kişiliğini gizler.

Bu cümlede numaralanmış yerlerin hangisine virgül getirilemez?

- A) II B) III C) IV D) V E) I

4. **Aşağıdaki metin, Dostoyevski'nin realizmin özelliklerini yansıtan Suç ve Ceza adlı romanından alınmıştır:**

"Odanın ortasında dikiliyor ve acılı bir şaşkınlıkla çevresine bakınıyordu. Kapıya gitti, açıp dışarıyı dinledi. Ama yapacağı şey bu değildi. Birden duvar kâğıdının delik olduğu köşeye atıldı, elini delikten sokup yokladı, kâğıdı gözden geçirdi. Hayır, bu da değildi yapacağı. Birden, Razumihin'in az önce sözünü ettiği çoraplarını hatırladı. Gerçekten de yorganın altındaydı çorapları ama o günden beri her ikisi de öylesine kirlenmiş, eskimişti ki Zamyotov'un hiçbir şey fark edememesi son derece doğaldı."

Bu parçada noktalama işaretlerinin kullanımı ile ilgili aşağıdaki kurallardan hangisinin örneği yoktur?

- A) Eş görevli kelimelerin arasında virgül kullanılır.
B) Alıntı sözler tırnak içine alınır.
C) Sıralı cümlelerin arasına virgül konur.
D) Açıklama cümlelerinden önce iki nokta kullanılır.
E) Özel isimlere gelen çekim ekleri kesme işareti ile ayrılır.

5. Edebi eserler, belli bir sanat anlayışı doğrultusunda yazılır. Sanatçıların içinde buldukları gelenekten ve kendilerine özgü zihniyetten gücünü alan edebi eserlerin toplamı da edebiyat akımlarını oluşturur. Toplumsal değişimler ve gelişmeler, bilimsel ve teknolojik yenilikler, bireysel farklılıklar edebi akımların oluşumunda etkili olur. Örneğin 19. yüzyılda Fransız İhtilali'nin etkisi Batıda romantizm akımının oluşumuna zemin hazırlamış; Shakespeare (Şekspir), Goethe (Göte), Schiller (Şiller), Victor Hugo (Viktor Hugo) gibi sanatçıların eserlerinde ortak bir yönelim ve anlayış belirginleşmiştir. Victor Hugo öncülük etmiş, Shakespeare geliştirmiş, birçok sanatçı eser vererek genel anlamda akımı oluşturmuştur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir noktalama hatası yapılmıştır?

- A) Yabancı kelimelerin okunuşlarının yay araç içinde verilmesi
B) Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta konması
C) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanılması
D) Cümlelerin sonuna nokta konması
E) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerinin kesme işaretiyle ayrılması

1. Aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretiyle kullanım yeri birbirine uymamaktadır?

- A) İki nokta – Saat ve dakikaları gösteren sayıları ayırmada
 B) Nokta – Bitmiş cümlelerin sonuna
 C) Eğik çizgi – Dizeler yan yana yazıldığında dize aralarında
 D) Noktalı virgül – Virgülle ayrılmış tür veya takımları ayırmak için
 E) Virgül – Eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına

2. "Sinema; müzik, edebiyat, resim gibi sanatların hemen hepsinden daha fazla ilgiyle karşılanmaktadır." cümlesindeki noktalı virgülün (;) görevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıralı cümleleri ayırmak
 B) Bağlaçla ayrılmış sıralı cümleleri ayırmak
 C) Eş görevli sözcükleri ayırmak
 D) Özneyi eş görevli sözcüklerden ayırmak
 E) Eş grupları ayırmak

- 3.** I. Eleştirmenler niçin pek sevilmiyor?
 II. Öykücülüğümüzün geleceğini nasıl görüyorsunuz?
 III. Sadece aşk temasını işlemek güçlü romancılara mı özgüdür?
 IV. Genç öykücülere dönük bu eleştirileriniz biraz sert değil mi?
 V. Genç öykücüler, ürünlerini kalıcı kılmak için nelere dikkat edeceklerini biliyorlar?

Numaralanmış cümlelerin hangisinde soru işareti yerine nokta kullanılmalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Hayvanat bahçesine herkes gibi ilk olarak ailece gitmiştik. Zürafayı ve maymunları çok iyi hatırlıyorum. Köşkü uzun uzun incelemiş, sonra parkın serinliğine kendimi bırakmıştım. Ama bu geziden bir türlü mutlu olamamıştım. Pislik içindeki küçük kafeslerinde sinir hastası olmuş aslanlar(,) maymunlar(,) domuzlar ve kediler görmekten içim daralmıştı. Her yer dışkı kokuyor ve her yer kaybedilen özgürlüğün ağıtını söylüyordu.

Bu parçada parantezle belirtilen virgüllerin işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eş görevli sözcükleri ayırmada kullanılmıştır.
 B) Yüklemden uzak kalmış özneyi vurgulamak için kullanılmıştır.
 C) Anlam bulanıklığını gidermek için kullanılmıştır.
 D) Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
 E) Seslenme ve hitaplardan sonra kullanılmıştır.

- 5.** Bunlar gençlerin pek hoşuna gitmediyse, oturup biraz

I

düşünmelerinde büyük yarar var. Tabii, eğer öykü yazmak,

II

öykücülüğüne katkıda bulunmak istiyorlarsa... Günümüzün öy-

III

kücüleri arasında bu eleştirilerin dışında tutulması gereken, birikimli, yetkin, ilerde çok daha özgün öyküler yazacak olan-

IV

lar da var; ama genele baktığımızda durum pek iç açıcı değil.

V

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangi ikisi gereksiz ve yanlış kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV

- D) IV ve V E) I ve V

1, 2 ve 3. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

(I) Dünya çapında şöhrete sahip, en önemli tarihçi ve sosyal bilimcilerimizden biri olan Prof. Dr. Kemal Karpat "Osmanlı'dan Günümüze Edebiyat ve Toplum" da bu iki temel kaygıyı gözönünde bulundurarak edebiyat aracılığıyla Türk toplum yapısının tarihsel süreç içerisinde farklı bir resmini çiziyor. (II) Türk dili ve edebiyatıyla ilgili olarak şaşırtıcı bilgiler verirken, yaptığı analizlerle okuyucuyu çok farklı perspektiflerden sosyolojik bir okuma yapmaya teşvik ediyor. (III) Türkiye'de toplum ve edebiyat ilişkisi üzerine henüz güçlü bir literatürün oluşmadığı düşünülürse, Karpat'ın bu eseri alanında eşsiz bir başvuru kaynağı hâline geliyor

1. Bu parçada sözü edilen sanatçının eseriyle asıl yapmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyat aracılığıyla Türk toplum yapısının tarihsel süreç içerisinde farklı bir resmini çizmek
- B) Dünya çapında şöhrete sahip, en önemli tarihçi ve sosyal bilimci olmak
- C) Türk dili ve edebiyatıyla ilgili olarak şaşırtıcı bilgiler vermek
- D) Yaptığı analizlerle okuyucuyu çok farklı perspektiflerden sosyolojik bir okuma yapmaya teşvik etmek
- E) Türkiye'de toplum ve edebiyat ilişkisi üzerine henüz güçlü bir literatürün olmasını sağlamak

2. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde virgül(,) yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi klasisizm ile realizmin ortak özelliklerinden biri değildir?

- A) Ana dilin en güzel biçimde kullanılması, biçim kusursuzluğunun önemli olması
- B) Yazarların eserlerinde kendi kişiliklerini gizlemesi
- C) Üslubun yapmacılıktan uzak, sade ve sağlam olması
- D) Sanat, sanat içindir ilkesinin savunulması
- E) Tabiatın; tüm güzellik, çirkinlik ve bayağılığıyla ele alınması

5. Her edebiyat geleneği, içinde bulunduğu çağın şartlarına, yaşadığı toplumun ihtiyaçlarına, zevklerine cevap verdiği süreçte var olur. Dolayısıyla edebiyat toplumun beklentilerini karşılayabilmeli yani toplumla iç içe olmalıdır. Zaten edebiyatın bireysel ve toplumsal olmak üzere iki yönlü bir cephesinin olduğu aşikârdır. Tarihi süreç içerisinde ortaya çıkan edebiyat geleneklerinde toplumun duyguları, düşünceleri, hayalleri, normları, gelenek ve görenekleri, örfleri, âdetleri, toplumun sözcüsü konumunda olan sanatçılar vasıtasıyla dile getirilmiştir.

Aşağıdaki eserlerin içerikleri göz önünde bulundurulduğunda hangisinin bu parçada savunulan düşünceye göre yazıldığı söylenemez?

- A) Şair Evlenmesi
- B) Aşk-ı Memnu
- C) Vurun Kahpeye
- D) Binbir Gece Masalları
- E) Sinekli Bakkal

6. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi parnasizm akımı temsilcilerinden biri değildir?

- A) Yahya Kemal Beyatlı
- B) Tefik Fikret
- C) Mallarme
- D) Lisle
- E) Heredia

1. Edebiyat tarihimizde önemli bir yere sahip olan âşıklar da toplumlarının gören gözü, işiten kulağı ve konuşan dili olmuşlardır. Toplumlarının sözcüsü konumunda olan âşıklar, bireysel duyuş, düşünüş ve inanışlarının yanı sıra ortaya koymuş oldukları ürünlerle toplumlarının ortak değerlerini, sosyal yaşamlarını, yaşanan önemli olayları kendi sanat süzgeçlerinden geçirerek dile getirmişler, toplumun söyleyemediklerini ya da söylemeye cesaret edemediklerini toplum adına ifade etmişlerdir.

Bu parçada verilen özellikler göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki sanatçılardan hangisinin bu anlayışla eserler verdiği söylenemez?

- A) Seyrani B) Dadaloğlu C) Aşık Ömer
D) Aşık Paşa E) Aşık Veysel

2. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi edebiyatımızda sembolizmin temsilcisidir?

- A) Ahmet Rasim
B) Nabizade Nazım
C) Namık Kemal
D) Ahmet Haşim
E) Ömer Seyfettin

3. (I) XX. yüzyıl âşıklık geleneği içerisinde adından en çok söz edilen sanatçılardan biri şüphesiz Âşık Veysel'dir. (II) Dili kullanmaktaki ustalığı, işlediği konulara olan hâkimiyeti, duyuş ve düşüncelerini ifade edebilmekteki başarısı, sazının gücü ve şiirlerinin teknik yönden mükemmelliği onu yaşadığı çağın en önemli sanatçılarından biri yapmıştır. (III) Bu yönüyle o, gerek hâlkın gerekse de devlet adamlarının teveccühünü kazanmıştır. (IV) Bütün gerçek sanatçılar gibi hassas bir ruha sahip olan Âşık Veysel'de yetmiş dokuz yıllık hayat serüveninde yaşadığı toplumun sosyal yaşamını, dönemin mühim olaylarını, toplumun ahlâk anlayışını, çalışmanın gerekliliğini, zamanın sosyal kurumlarını ve bunların toplum içerisindeki işlevlerini, vatan ve millet sevgisini, birlik ve beraberlik anlayışını, şiirlerinde dile getirmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) II ve III E) Yalnız IV

4. Bir toplumun dili, dini, siyasal yapılanması, ekonomik düzeyi, sosyal tabakalaşma biçimi, toplumsal değişim ve dönüşümü gibi pek çok unsurla o toplumun edebiyatı arasında ilişki vardır. Edebiyat; toplumsal varoluşun ve millî kimliğin düşünce ve sanat alanında inşası, temsili ve gelecek kuşaklara aktarımında önemli bir araçtır. Siyasal gelişmeler, savaşlar, göçler, din ve medeniyet değişiklikleri gibi toplum hayatını derinden etkileyen her şey, edebiyatta yankı bulmuştur. İnsan ve toplum hayatındaki her değişim edebiyatı kuşatmış, edebiyatça kuşatılmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu parçada savunulan anlayışla oluşturulmamıştır?

- A) Ergenekon Destanı
B) Kutadgu Bilig
C) Yaban
D) Leyla ile Mecnun
E) Hürriyet Kasidesi

5. Niceleri geldi, neler istediler,
Sonun da dünyayı bırakıp gittiler.
Sen hiç gitmiyecek gibisin değilmi?
O gidenlerde hep senin gibiydiler.

Bu dizelerde kaç yerde yazım yanlışı vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6. (I) Dil, zihniyet, aile, sosyal çevre, fikir ve inançlar gibi tüm değerler dizgesi toplumsal katkıyla inşa edilir. (II) Sanatçının, eserini üretirken toplumsal gerçeklikten bağımsız hareket etmesi düşünülemez. (III) Sanatçı ait olduğu toplumun kültür kodlarını taşıdığından edebiyat, içindedoğduğu sosyal yapının tanığı durumundadır. (IV) Toplum sorunlarını dile getirir: bunu yaparken toplumsal değişime etkide bulunur. (V) Toplumsal değişim ve dönüşümde önemli rol oynar, içindegeliştiği sosyal yapıyı etkiler ve biçimlendirir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama ve yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Aşağıdakilerin hangisinde klasisizm ve romantizm karşılaştırması için yanlış olur?

- A) Klasisizm, konularını eski Yunan ve Latin edebiyatından alırlarken romantizm, konusunu milli tarih ve günlük hayattan alır.
- B) Klasisizm, akla ve sağduyuya değer verirken romantizm, hayal ve duygulara önem verir.
- C) Klasisizmde, sıradan insanlar işlenirken romantizmde, seçkin insanlar anlatılır.
- D) Klasisizmde, sanatçı kişiliğini gizlerken romantizmde, sanatçı kişiliği gizlemez.
- E) Klasisizmde, sanat sanat içindir; romantizmde, sanat toplum içindir.

2. Hiç kimse, kendi geçmişini satın alabilecek kadar zengin değildir.

Bu cümlede kullanılan virgülün göreviyle özdeş virgül, aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Hayattan ne istediğini bilmeyen insan, sonsuza dek sürecek bir başka hayatı olsun ister.
- B) İnsanlar, yiyecek ekme ve yatacak yer buldular mı düşünmekten vazgeçerler.
- C) Çabuk verilmiş kararlar, her zaman iyi kararlar değildir.
- D) Size yapılmasını istemediğiniz şeyi, siz başkalarına yapmayın.
- E) Zenginlik, ona sahip olanın zihninde değer kazanır.

3. I. Emile Zola - Natüralizm
II. Victor Hugo - Romantizm
III. Shakespeare – Klasisizm
IV. Baudelaire – Sembolizm
V. Marinetti – Fütürizm

Numaralanmış yazarlardan hangisi karşısında verilen akımın kurucusu değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4 ve 5. soruları bu parçaya göre cevaplayınız.

Avrupa'da edebi akımlar başlamadan önce, iki önemli düşünce ve sanat anlayışı vardı () Hümanizm ve Rönesansçılık.

Bunlardan hümanizm için;

- I. İnsana değer vermek esastır.
II. Tabiatı Tanrı yaratmıştır düşüncesi kabul edilmiştir.
III. İnsanı sevip onu yüceltme esas alınmıştır.
IV. Dante bu düşüncenin temsilcisidir.

4. Numaralanmış cümlelerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II, III E) I, II, III ve IV

5. Bu parçada boş parantezle belirtilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (.) B) (;) C) (?)
D) (.) E) (:)

6. I. Sütten ağzı yanan, yoğurdu üfleterek yer.
II. Suyun yavaş akanından, insanın yere bakanından kork.
III. Bir kötünün, yedi mahâlleye zararı vardır.
IV. Sürüden ayrılan kuzuyu, kurt kapar.
V. Akıllı köprü arayana kadar, deli suyu geçer.

Numaralanmış atasözlerinin hangisinde kullanılan virgül, özneyi vurgulamak amacıyla?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1 ve 2. soruları bu parçaya göre cevaplayınız.

(I) Her edebî eser kendinden öncekilerden birşeyler almak zordur. (II) Buna göre çevre eser üzerinde etkili olur. (III) Hiçbir şey geçmiş zamanın fikirlerini ve duygularını bize bir sanat eseri kadar hayat ve hisle dolu olarak gösteremez. (IV) Bir ulusu ortak paydada toplayan ve ulusa ulus kimliğini veren dildir, kültürüdür. (V) Bir toplumun kimliğini kaybettirme politikası güden ülkeler veya uygarlıklar o ulusun önce dilini sonra dinini ve en sonunda da kaçınılmaz olan ve bunu doğuran kültürü değiştirirler.

1. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi "edebiyat - toplum ilişkisi" ile ilgili söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Mağaradan uzaklaşan sal, gölün ortasına doğru ilerliyordu.
II. Dün sabah gezerken şelalenin yakının da rengârenk çiçeklere rastladım.
III. Yaşamım boyunca bu yabancı güzelliği unutabileceğimi sanmıyorum.
IV. Şelale yüzelli metre yüksekten havuz gibi doğal bir çanağa dökülüyor.
V. Göğe püsküren su zerrecikleri pırıl pırıl bir bulut yumağı oluşturuyor.

Numaralanmış cümlelerin hangi ikisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I, II B) II, III C) II, IV
D) IV, V E) I, V

4. Bir toplumun kültürü o toplumun aynasıdır. Bir ulusun kimliğini çözmek için önce dilini öğrenmeliyiz ancak bu şekilde bir ulusun kültürünü yorumsuz olarak tahlil etme olanağını buluruz. Bir toplumda sosyokültürel sistemin gerçekten var olabilmesi için öncelikle bireylerin kişiliği ve bireylerin birbiriyle anlaşmak için kullandığı sembolik bir sistem olan dilin bulunması şarttır. Çünkü toplum yaşamı ancak iletişimle (dil ile) olanaklıdır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bir toplumda sosyokültürel teşkilatının hakikaten varlığını sürdürülebilmesi için evvela kişilerin şahsiyetini ve bireylerin birbiriyle anlaşmak için kullandığı imgeli sistem olan dilin bulunması ön koşuldur.
B) Cemiyet hayatını anlamak, yalnız haberleşme ile yani dil ile mümkündür.
C) Bir milleti çözmek için önce dilini öğrenmeliyiz ancak bu şekilde bir milletin kültürünü nesnel olarak inceleme imkânı buluruz.
D) Bir toplumun kültürü o toplumu yansıtır.
E) Toplum, eserlerin oluşum düzeni, duygular, düşünceler, sözcüklerin doğduğu vaktin sergilendiği mekandır.

5. (I) Yapıtların düzenleme şekli, duygular, fikirler, kelimeler, kısaca her şey doğduğu zamanın sergilendiği yerdir. (II) Bundan başka edebî eserlerin kendi toplumları dışında tesirleri yoktur. (III) Bir edebî eser bazen bir toplumun fikirlerini ve inançlarını daha açık, daha kesin bir şekilde ortaya koymakla, onlara belirli bir yön verir. (IV) Mevlânâ Celâleddin-i Rumî'nin, Yunus Emre'nin, Nesîmî'nin, Kaygusuz Dede'nin, Sinan Paşa'nın, Nedim'in, Şeyh Gâlib'in, Kemal'in, Hâmid'in zamanları üzerindeki tesirleri inkâr edilemez. (V) Bir milletin edebiyatını, edebiyat tarihini öğrenmek, o milletin sosyal hayatını öğrenmek ve gelişme dönemlerini adım adım izlemek demektir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi "edebiyat - toplum ilişkisi" ile ilgili yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Bu akımda gözlem ve tasvir önemlidir. Bu sanatçılar, eserlerinde hayatı bütün yönüyle anlatırlar. Bedenden ayrı bir ruh yoktur. Dil her seviyedeki insanın anlayabileceği bir düzeyde tutulmuştur. Sanat toplum içindir anlayışı doğrultusunda eserler verilmiştir.

Aşağıdaki kavramlardan hangisi yukarıda sözü edilen akımla ilgili değildir?

- A) Determinizm
B) Soya çekim
C) Argo
D) Bilinçaltı
E) Deney

2. I. 18. yüzyılda ortaya çıkmış; soya çekimi, makineyi ve hızı edebiyata taşıyan edebiyat akımıdır.
II. I. Dünya Savaşı başlamadan ortaya çıkan bu akım, "geçmişten kopuşu, yenilik ve değişikliğe yönelişi" ilke edinmiştir.
III. Geleceği makineleştiren sanattır, geçmişin sanat değerlerini bırakılmalı ve yeni anlatım biçimleri bulunmalı, düşüncesi savunulur.
IV. Makineleşme çalışmalarının kutsallığı savunulmalıdır.
V. Marinetti, Mayakovski ve Nazım Hikmet en büyük temsilcileridir.

Numaralanmış cümlelerin hangisi "gelecekçilik"le ilgili yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Ben zamanı gördüm, / Şimşek gibi bir anın uçurumunda
B) Onlar tanır bizi, / Akşamın durgun sularından
C) Sokma güneşle arana, / İmkânsızın parıltısını
D) Çaresiz, zavallı sinekler, / Tozlu camlarında günlerin, sessiz kanat çırpar.
E) Gece ile gündüz arasında, / Yanlız sen varsın

4. (I) 17. yüzyılın ilk çeyreğinde Emile Zola adlı gencin etrafında toplanan bir grup şair; "dada" sözcüğünü, kurmak istedikleri akıma ad olarak seçmiş ve dadaizmi kurmuşlardır. (II) Fransızca bir sözcük olan dada, çocukların binerek oynadıkları "ağaç parçası, tahta at" anlamına gelir. (III) Düzensiz sözcük ve imgelerin kullanıldığı bu akım, Birinci Dünya Savaşı'nın getirdiği yıkıcı ortamda düş kırıklığına uğrayan aydın ve sanatçıların bir başkaldırısı olarak doğmuştur. (IV) Bir başka deyişle iki dünya savaşı arasında varlık gösteren ve toplumu uyuşukluktan kurtarma çabası güden bir harektir. (V) Aklın hiçbir değerinin olmadığı söylenmiş, hiçbir şeyin doğruluğuna ve varlığına inanılmamış, her şeye kuşkuyla bakılmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi "dadaizm (kualsızlık)" ile ilgili yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Güzel sanatlardan hiç birinin kullandığı malzeme, edebiyatın anlatım aracı olan söz kadar değişiklik geçirmemiştir.

Bu cümlede kaç yerde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?**

- A) Bir toplumun dili, dini, siyasal yapılanması, ekonomik düzeyi, sosyal tabakalaşma biçimi, toplumsal değişim ve dönüşümü gibi pek çok unsurla o toplumun edebiyatı arasında ilişki vardır.
B) Edebiyat; toplumsal varoluşun ve millî kimliğin düşünce ve sanat alanında inşası, temsili ve gelecek kuşaklara aktarımında önemli bir araçtır.
C) Siyasal gelişmeler, savaşlar, göçler, din ve medeniyet değişiklikleri gibi toplum hayatını derinden etkileyen herşey, edebiyatta yankı bulmuştur.
D) İnsan ve toplum hayatındaki her değişim edebiyatı kuşatmış, edebiyatça kuşatılmıştır.
E) Dil, zihniyet, aile, sosyal çevre, fikir ve inançlar gibi tüm değerler dizgesi toplumsal katkıyla inşa edilir.

1, 2 ve 3. soruları aşağıda verilen parçaya göre cevaplayınız.

- I. Edebî akımlar, yazar ve şairleri ortak değerleri etrafında birleştiren ve onların pekçok esere hayat vermelerine imkân hazırlayan birer edebiyat iklimidir.
- II. Dolayısıyla edebiyat akımları, edebî eserden de ayrı düşünülemezler. Yani edebî eser, edebiyat teorisi, edebiyat eleştirisi ve edebî akım, edebiyat tarihini oluştururlar.
- III. Aslında her edebiyat akımı, genel bir estetik ve sanat görüşü veya hareketinin bir parçası; daha doğrusu edebiyat sanatını ilgilendiren yönüdür.
- IV. Bu sebeple bizim edebiyat akımı olarak bildiğimiz klasisizm, realizm, natüralizm, romantizm, parnasizm vb. akımları, sadece edebiyatla sınırlamak yanlıştır.
- V. Bütün edebî akımlar çoğu zaman güzel sanatların, bütün unsurlarını kapsar.

1. Numaralanmış cümlelerin hangisinde edebî akımları ile ilgili bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde virgül(,) yanlış kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız V
D) I ve II E) II ve III

4. Bir güzel sanat ürünü olan edebî eser (şiir, hikâye, roman, tiyatro), estetik bir oluşumdur. Başta muhteva, yapı, dil ve üslup olmak üzere pek çok unsurdan teşekkül eden bu terkinin gerçek manada anlaşılıp yorumlanabilmesi ve -özellikle- edebiyat bilimcisinin ciddi biçimde hazırlıklı ve donanımlı olmasını gerektirir. Söz konusu birikim ve donanım, edebiyat teorisi, edebiyat tenkidi, edebiyat tarihi edebiyat sosyolojisi, edebiyat eğitimi ve karşılaştırmalı edebiyattan oluşan edebiyat biliminin verileriyle elde edilebilir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Yazınsal yapıtların bir güzel sanatlar ürünü olduğu
- B) Edebiyatın şiir ve hikâye gibi sanatsal ürünlerden meydana geldiği
- C) İçerik ve üslup bakımından birçok yapıdan oluştuğu
- D) Edebî ürünün tam olarak anlaşılıp yorumlanabilmesi için yazın emekçisinin bilgi ile donanımlı hazır olması gerektiği
- E) Edebî donanımının sadece edebiyat eleştirisi ve yazın tarihi okuyarak oluşabileceği

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "egzistansiyalizm (varoluşçuluk)" akımıyla ilgili değildir?

- A) Egzistansiyalizm, kökü İlkçağ Yunan felsefesine kadar uzanan bir felsefe sistemidir.
- B) İkinci Dünya Savaşı'nın son yıllarında bağımsız bir felsefe olarak ortaya çıkmıştır.
- C) Felsefe ve edebiyat alanında en önemli temsilcisi ve kurucusu Franz Kafka'dır.
- D) Bu akıma göre, insan kendi özünü kendisi seçer. Bu görüş şöyle özetlenebilir: "Var" olma "öz"den önce gelir; yani, insan önce dünyaya gelir, var olur, ondan sonra olmak istediği gibi olur.
- E) Egzistansiyalizmin anlayışı, Nietzsche'nin, "Her insan, tarihte eşi bir daha tekrarlanmayacak biricik harikadır." sözünde, özlü ifadesini bulur.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "empresyonizm (izlenimcilik)" akımıyla ilgili değildir?

- A) Varlığın gerçek ve nesnel yanını değil, sanatçıda uyandırdığı izlenimleri anlatma amacını gütmüşlerdir.
- B) 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmış, Fransa'da gelişmiş; daha çok edebiyatta, resimde, müzikte etkisini göstermiştir ve parnasizm akımıyla ilgili bir akımdır.
- C) İzlenim, sanatçıdan sanatçıya değiştiği için ortaya konan sanat yapıtı, onu ortaya koyanın kişiliğini yansıtır.
- D) Yapıtlarında kendi iç dünyalarını dile getirdikleri için, çevreyi saran evrene ve dış dünyaya karşı ilgisizdirler.
- E) Duyularımızın dış evreni bize olduğu gibi değil, onun gerçek görünüşünü değiştirerek ulaştırdığı kabul edilmiştir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yine Sevgililer gününde hediye almayı unutmuş.
- B) Türklerin Ergenekon'dan çıkışı her yıl Kayseri'de şöenlerle kutlanmaktadır.
- C) Boğaziçi Köprüsü'nün ismi Bakanlar Kurulu kararıyla değiştirilmiştir.
- D) Bu sene Bafra Ovası'nda kenevir ekimine tekrardan müsaade edildi.
- E) Türk Dil Kurumunun yazımla ilgili bazı kararları hâlkta tepkilere yol açtı.

3. I. Ara sözlerin başında ve sonunda kullanılır.
 II. Eş görevli sözcükleri ayırmada kullanılır
 III. Yüklemeden uzak kalmış özneyi vurgulamak için kullanılır.
 IV. Anlam bulanıklığını gidermek için kullanılır.
 V. Sıralı cümleleri ayırmak için kullanılır

Yukarıda numaralanmış virgülün kullanım yerlerinin hangisinde "kısa çizgi(-)" de kullanılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4 ve 5. soruları bu parçaya göre cevaplayınız.

Edebiyat (I) hava gibi (II) su gibi (III) güneş gibi (IV) toprak gibi vazgeçilmezdi. Onunla yatılıp onunla kalkılıyordu ve yaratıcı gücünün sonsuzluğuna (V) edebiyatın insanı insan yapma büyümesine inanılıyordu. Toplumun yozlaşmaya ve her şeyin parayla ölçüldüğü, bilgi ve kültüre duyulan saygının, kredi kartlarına, görseleğe yönelmeye başladığı yıllarda, edebiyat "Bir işlevi yok." düşüncesiyle gazetelerden kovuldu. Edebiyat kovulunca da gazeteler çirkinleşti, gazetelerle birlikte dilde espiride düşüncede sığlaşıp yüceliğini yitirdi.

4. Bu parçada numaralanmış parantezlerden hangisine farklı bir noktalama işareti gelmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bu parçada geçen aşağıdaki kelimelerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) her şeyin
- B) kovuluncada
- C) dilde
- D) espiride
- E) düşüncede

6. Romancı dilediğini anlatmakta özgürdür () Kafasının içinde bir dünya yaratır () onu söyler diyoruz ama bir yandan da biliyoruz ki hiçbir büyük romancı, gününün olayları karşısında ilgisiz kalmamıştır. Flaubert'in bir roman kahramanı için () Emma Bovary yok mu () Benim işte o () sözünü unutmayalım ()

Aşağıdakilerin hangisi bu parçada yay ayrıçla belirtilen yerlerin herhangi birinde kullanılamaz?

- A) Nokta B) İki nokta C) Soru işareti
 D) Ünlem E) Virgül

1 ve 2. soruları bu parçaya göre cevaplayınız.

Benim hiç bir öyküm de önceden belirlenmiş bir iskelet olmadı. Roman üzerin de istediğim zaman çalışabilmeme karşın, öykünün () eşref saati () ni beklemem gerekirdi hep. Masanın başına oturup () Biraz öykü çalışayım. () diyemedim hiç. Buna kalkıştığım da ise altını imzalamayacağım çok kötü şeyler yazdığımı gördüm. Öyküyle romanın yazılma sürecindeki asıl fark bu bence.

1. Bu parçada boş parantezle belirtilen yerlerin hepsinde kullanılan noktalama işareti aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Virgül B) Noktalı virgül C) Kısa çizgi
D) Kesme işareti E) Tırnak işareti

2. Bu parçada kaç yerde yazım yanlışı vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Edebiyat akımını; "Bir grup sanatkarın belli bir dönemde, ortak dünya görüşü, estetik, sanat ve edebiyat anlayışı çerçevesinde oluşturdukları edebiyat hareketi; bu anlayış ve hareket çevresinde kaleme aldıkları edebi eserlerin oluşturduğu bütün." şeklinde tarif etmek mümkündür. Tanzimat Sonrası Türk Edebiyatı'nın beslendiği ana kaynaklardan birinin Batı Edebiyatı / Edebiyatları olduğu bilinen bir gerçektir. Edebi eserin muhtevasındaki dünya görüşünden, türüyle ilgili unsurlara, sahip olduğu estetik değerlerden üslubuna kadar uzanabilen bu tesir, 1860 sonrası Türk edebiyatı üzerinde kafa yoran insanın, Batı edebiyatlarındaki edebi akımları iyi bilmesini zaruri kılar.

Bu parçada edebiyat akımlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 19. asır ve sonrası Türk yazın hayatını yorumlayan bir kişinin akımları bilmesinin bir zorunluluk olduğu
B) Akımlar, üsluptan içeriğe kadar her yönden edebiyat hayatımızı etkilediği
C) Edebi akımların ortak dünya görüşünün ürünü olarak ortaya çıktığı
D) Tanzimat edebiyatı ve sonrasında Avrupalı akımların etkisinin olduğu
E) Türk edebiyatının her devresinde Batılı akımların tesirinin olduğu

4. Türkiye, Avrasya'nın yıldızı, bazı tarihi nedenlerle uygarlık yarısına geç girmiş, büyük kültürel kopukluklar yaşamış bir ülke. Bu gecikmenin sancuları da çok uzun sürmüştür. Türk şair ve yazarları, bu büyük kopukluğun derin acılarını, izlerini yaşıyor hâlâ. Bugün Türk edebiyatında haddinden fazla bireycilik ve son derece köksüz bir toplumculuk var. Sanki uzayda yaşıyor şair ve yazarlarımız. Halbuki bireycilik de toplumculuk gibi kültürel kökleri olması gereken bir olgudur.

Bu parçada altı çizili bölümde kullanılan virgüller, kullanılış amacıyla aşağıdaki virgüllerden hangisiyle özdeşir?

- A) Sizce şiir gibi, öykü de ölüyor mu?
B) Sinop'a, bu güzel şehre, her yıl uğrardı.
C) Şairlerimizin, yazarlarımızın, bilim insanlarının ve eleştirmenlerin kimi gerçeklere yabancı kaldığını düşünmektedir.
D) Sıradan okurlar, aşk romanlarından daha çok hoşlanırlar.
E) Şiirin kökleri, öteki sanatlardan daha eskiye uzanır.

5. (I) Resimde ele alınan konu () çok çeşitli olabilir. (II) Sanatçı doğayı, sosyal () dini ya da ideolojik bir temayı, bilineni ya da bilinmeyeniyi ele alıp tuvaline taşıyabilir. (III) Zaten böyle bir özgürlüğe sahip değilse üretmiş olduğu eserin () sanat değeri taşıyıp taşımadığı tartışılır. (IV) Önemli olan sanatçının eserinde kendini anlatabilmesi () izleyen eserinde sanatçıyı görebilmesidir. (V) Bu nedenle konu, resmin temel öğelerinden biri değildir () sadece sanatçının iç dünyasını yüzeye aktarabilmesinde bir araçtır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde boş parantezle belirtilen yere farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Varoluşçu edebiyat, alışkın olduğumuz edebiyattan farklıdır. Alışkın olduğumuz edebiyatta karakterler tahlil edilir, örfler anlatılır, onlarda hayat hadiselerinin gelişmesi görülür, kısaca, eserde insan ve insanın hayatı verilir. Varoluşçu edebiyat ise, aksine, varlıkta özel olarak var olan şeyi araştırır ve onun hususiyeti içindeki zihni denemesini yapar. O kadar realistler ki realite dışı sandığımız durumlarla karşı karşıya kalırız. Yaşadığımız ve ya yaşayabileceğimiz ruh hâllerinin tahlil edildiğini görürüz.

Bu parçada "varoluşçu edebiyat"la ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gelenekselin dışına çıkılmadığı
B) Şahsiyetlerin incelenmediği, geleneğin anlatılmadığı
C) Yaşanan olayların gelişmesinin görülmediği, insan ve insanın hayatının verilmediği
D) Varlıkta özel olarak var olan şeyi araştırdığı ve onun özelliği içindeki zeka denemesi yaptığı
E) Gerçek dışı sandığımız hâllerle ilgili karşılaştığı

2. I. Bu akım toplumu ve insanı açık bir biçimde yansıtmak, eleştirmek düşüncesinden hareketle doğmuştur. Akımın oluşmasında pozitivist felsefenin önemli bir rolü vardır. Araştırma, gözlem, olay ve olgular sanatçıların kullandıkları yöntemlerdir (Realizm)
II. İnsanı anlatmak asıl amaç değildir. İnsandan hareketle yaşadığı ortamı kalıtsal özellikleri ve çevresinin dili de oldukça önemlidir. Bir olay deneysel yöntemlerle ele alınmaya çalışılır bu akımda. Diğer akımlardan ayrılan en önemli yönü hayatın içindeki tüm çirkinlikler gözler önüne serilir. (Natüralizm)
III. Şiirin asıl felsefesi tablo gibi şiir yazmaktır. Şair şiirini bir kuyumcu titizliği ile yazmalıdır. Bunu yaparken kafiye ve rediften vazgeçmediği gibi Yunan ve Latin edebiyatına hayranlığını da şiirin içine koymaktadır. (Parnasizm)
IV. Şiir akla değil duygulara seslenmelidir. Şiirin dili anlaşılacak için değildir ve düzyazıdan oldukça uzak olmalıdır. Bunu yaparken ölçü ve kafiye vazgeçilmez unsurlardır. Şiir, müziğe yakın üslupla kelimelere dökülmelidir. (Sembolizm)
V. Eserlerinde iyi - kötü veya ak - kara çatışması sanatçının kişiliğini gizleyemediğinin ispatıdır aslında. Bu akımda din duygusu oldukça önemlidir. Eserin arka metninde bir öğreticilik göze çarpar. Dil yalın ve sadedir. Kurucu Victor Hugo kabul edilir. (Klasisizm)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen açıklama ile parantez içinde verilen akım uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Eski Yunan ve Latin edebiyatı örnek alınmıştır.
II. Akıl ve sağduyu eserlerin en önemli ölçütüdür.
III. Sanatçı eserlerinde kişiliğini gizler.
IV. Gözlem ve belgelere önem verirler.
V. Din duygusu vazgeçilemeyen bir öğedir.

Numaralanmış cümlelerin hangisi realizm, natüralizm ve klasisizmin ortak özelliğidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki yazar - akım eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

- A) La Fontaine- Klasisizm
B) Lamartine- Romantizm
C) Victor Hugo- Realizm
D) Emile Zola- Naturalizm
E) Gautier- Parnasizm

5. **Aşağıdakilerin hangisi romantizm akımının temsilcilerinden biri değildir?**

- A) Puşkin
B) Schiller
C) Goethe
D) Voltaire
E) Maksim Gorki

6. Sembolizm akımı 19. yy parnasizm akımına tepki olarak doğan bir şiir akımıdır. Romantik şiirin aşırı duygusallığına tepki olarak doğmuşlar şiirde musikiyi önemsemişlerdir. Ahmet Haşim edebiyatımızdaki en önemli temsilcisidir.

Bu cümledeki bilgi yanlışı aşağıdakilerden hangisi ile giderilebilir?

- A) Parnasizm şiir akımı değil tiyatro akımıdır.
B) Sözü edilen akım sembolizm değil parnasizmdir.
C) Romantik şiirin duygusallığına tepki olarak parnasizm doğmuştur.
D) Musiki şiir akımları için önemli değildir.
E) Sembolizmin Ahmet Haşim değil Tevfik Fikret en önemli temsilcisidir.